

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล

๑. ชื่อเรื่อง การสร้างเครือข่ายแก้ไขปัญหารักร้างว่างเปล่าในพื้นที่เขตคลองสามวาเพื่อป้องกันการเกิดอัคคีภัย

๒. หลักการและเหตุผล

กรุงเทพมหานคร เมืองหลวงที่มีลักษณะเป็นเมืองเอกนคร (Primate : City) เป็นศูนย์กลางของประเทศไทยในด้านการปกครอง เศรษฐกิจ การเงิน การคมนาคมขนส่ง การศึกษา การแพทย์ ฯลฯ ปัจจุบันกรุงเทพมหานครเป็นหนึ่งในมหานครขนาดใหญ่แห่งหนึ่งของโลกด้วยความเป็นศูนย์กลางความเจริญมีการเติบโตอย่างต่อเนื่องทางเศรษฐกิจทำให้กรุงเทพมหานครเป็นเขตการปกครองท้องถิ่นแบบพิเศษที่มีอำนาจในการบริหารงาน สามารถออกกฎข้อบังคับ รวมถึงจัดสรรงบประมาณเพื่อนำมาพัฒนาท้องถิ่นได้ และเนื่องจากกรุงเทพมหานครมีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วในทุกๆ ด้าน ประกอบกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก จึงทำให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย เช่น ปัญหาความเป็นระเบียบเรียบร้อย ปัญหาการจราจร ปัญหามลภาวะและขยะมูลฝอย ปัญหาสังคม รวมไปถึงการตั้งวางสิ่งของรुक้าสาธารณะอันเป็นการลิดรอนสิทธิผู้ใช้ทางเท้า ปัญหาการลักลอบทิ้งขยะริมทาง และปัญหารักร้างว่างเปล่าที่เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยก็เป็นอีกหนึ่งปัญหาที่สำนักงานเขตชั้นนอกที่ยังเป็นวิถีชีวิตแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบท ยังพบปัญหา เช่น สำนักงานเขตคลองสามวา ซึ่งมีพื้นที่ ๑๑๐.๗ ตารางกิโลเมตร สภาพพื้นที่เป็นเขตที่มีวิถีสังคมแบบผสมผสานระหว่างสังคมเมืองและสังคมชนบท มีที่รกร้างว่างเปล่าซึ่งขาดการดูแลจากเจ้าของที่ดินหลายแห่ง จากการสำรวจปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีจำนวนพื้นที่รกร้างว่างเปล่าที่เสี่ยงเกิดไฟไหม้ จำนวน ๓๐ แห่ง และเกิดเหตุเพลิงไหม้หญ้าและพื้นที่รกร้างว่างเปล่าสูงถึง ๑๒ ครั้ง โดยมีสาเหตุเกิดจากการเผาเศษขยะหรือสิ่งของเหลือใช้ที่มีผู้นำมาทิ้ง การเผาหญ้า ซังข้าวและวัชพืช และการทิ้งก้นบุหรี่ นอกจากนี้ ควันไฟจากการเผาไหม้ยังก่อความเดือดร้อน รำคาญ เกิดมลพิษ และเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนอีกด้วย และสภาพปัญหาดังกล่าวยังขาดผู้รับผิดชอบหลักในการแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืนซึ่งจะต้องดำเนินการตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) ด้านที่ ๑ มหานครปลอดภัย มิติที่ ๑.๒ ปลอดภัยธรรมชาติและยาเสพติด เป้าหมายที่ ๑.๒.๑ ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และภายใต้นโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (พลตำรวจเอก อัศวิน ขวัญเมือง) ๕ นโยบายทันใจ ในนโยบายที่ ๓ ปลอดภัย (COMMUNITY) : ชีวิตปลอดภัย ทรัพย์สินปลอดภัย ชุมชนและสังคมปลอดภัย ข้อที่ ๔ เปลี่ยนพื้นที่เปลี่ยวเป็นพื้นที่โปร่ง ตัดวงจรอาชญากรรม ลดปัญหามลพิษและอัคคีภัย โดยบังคับกฎหมายให้เจ้าของที่ดินรกร้างมีความเสี่ยงด้านความปลอดภัยรับผิดชอบจัดการปรับปรุงพื้นที่ ฝ่าฝืน ดำเนินคดีทันที

สำนักงานเขตคลองสามวา ได้เล็งเห็นความสำคัญของการแก้ไขปัญหารักร้างว่างเปล่าและป้องกันเหตุเกิดไฟไหม้ในที่รกร้างดังกล่าว เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและสุขภาพร่างกายของประชาชน ตามนโยบายของกรุงเทพมหานคร จึงได้ดำเนินการบูรณาการแก้ไขปัญหารักร้างว่างเปล่าเพื่อป้องกันอัคคีภัยในพื้นที่เขตชั้น โดยการสร้างเครือข่ายเพื่อแก้ไขปัญหารักร้างว่างเปล่า เพื่อป้องกันการเกิดอัคคีภัย

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชน และภาคประชาชนรวมถึงเจ้าของที่รกร้างว่างเปล่าให้เกิดการบูรณาการทำงานร่วมกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่รกร้างว่างเปล่า

๓.๒ เพื่อให้ที่รกร้างว่างเปล่าในพื้นที่เขตคลองสามวาลดลงและเหตุเพลิงไหม้ในที่รกร้างว่างเปล่า พื้นที่เขตคลองสามวาลดลง

๔. เป้าหมาย

๔.๑ มีเครือข่ายป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟไหม้ในที่รกร้างที่มีสมาชิกทั้งภาครัฐ/เอกชน และภาคประชาชนรวมถึงเจ้าของที่รกร้างในการบูรณาการร่วมมือกันป้องกันและแก้ไขปัญหา

๔.๒ พื้นที่รกร้างว่างเปล่าในเขตคลองสามวาลดลงอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่รกร้างที่สำรวจทั้งหมด และการเกิดเหตุไฟไหม้ในที่รกร้างว่างเปล่าในพื้นที่เขตคลองสามวาลดลงร้อยละ ๑๐ เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติปีที่ผ่านมา

๕. ความรู้ที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงานฯ

๕.๑ ความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น (บนต.) ได้แก่

(๑) วิสัยทัศน์กรุงเทพฯ ๒๕๗๕ : กรุงเทพฯ มหานครแห่งเอเชีย (Bangkok : Vibrant of Asia) ใน ๒๐ ปี ข้างหน้า กรุงเทพมหานครของเราจะก้าวขึ้นเป็น “มหานครแห่งเอเชีย” เป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสังคมทวีปเอเชีย และภูมิภาคอาเซียน คนทั่วโลก เมื่อนึกถึงทวีปเอเชียจะนึกถึงเมืองกรุงเทพฯ ของเราในฐานะเป็นเมืองชั้นนำในด้านเศรษฐกิจภาคบริการ ปลอดภัย ความสวยงาม สะดวกสบาย น่าอยู่ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ในขณะที่เดียวกันเมืองกรุงเทพฯ มีเอกลักษณ์เฉพาะในด้านความเรียบง่าย มีเสน่ห์ และมีชีวิตชีวา และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากรุงเทพมหานคร ๗ ด้าน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ มหานครปลอดภัย

(๒) นโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (พลตำรวจเอกอัศวิน ขวัญเมือง) NOW! ผลักดันหัวใจแก้ไขทันที นโยบายที่ ๓ ปลอดภัย (Community) : ชีวิตปลอดภัย ทรัพย์สินปลอดภัย ชุมชนและสังคมปลอดภัย ข้อที่ ๔ เปลี่ยนพื้นที่เปลี่ยวเป็นพื้นที่โปร่งตัดวงจรอาชญากรรม ลดปัญหามลพิษและอค์คีภัย

หน่วยงานของกรุงเทพมหานคร ทุกส่วนราชการ ต้องทำแผนงานโครงการและกิจกรรมให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์และเป้าหมาย เพื่อให้บรรลุจุดหมายตามวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้และมีความสอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ตลอดจนสามารถนำนโยบายและกิจกรรมสู่การปฏิบัติได้

๕.๒ การทำงานอย่างเป็นระบบด้วยวงจร Deming cycle (PDCA) ซึ่งประกอบด้วย ๔ ขั้นตอนหลักๆ ดังนี้

P = Plan หมายถึง การวางแผน เป็นส่วนประกอบของวงจรที่มีความสำคัญ เนื่องจาก การวางแผนจะเป็นจุดเริ่มต้นของงานและเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การทำงานในส่วนอื่นเป็นไปอย่างมี

ประสิทธิผล การวางแผนในวงจรเต็มมิ่ง เป็นการหาองค์ประกอบของปัญหา โดยวิธีการระดมความคิด การเลือกปัญหา การหาสาเหตุของปัญหา การหาวิธีการแก้ปัญหา การจัดทำตารางการปฏิบัติงาน และการกำหนดวิธีการตรวจสอบและประเมินผล

ในการดำเนินโครงการสร้างเครือข่ายแก้ไขปัญหาระหว่างหน่วยงานเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ การวางแผนถือว่าสำคัญที่สุดเพราะการวางแผนจะทำให้การดำเนินการไปสู่เป้าหมายที่ชัดเจน เช่น จะวางแผนกำลังคนที่จะทำงาน การวางแผนทำแนวกันไฟให้เกิดความยั่งยืนโดยอาศัยเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังการเกิดอุบัติเหตุหรือเมื่อเกิดเหตุแล้วจะมีแผนในการแก้ไขปัญหายังไง

D = Do หมายถึง การปฏิบัติตามแผน เป็นการลงมือปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ใน ตารางการปฏิบัติงาน โดยผู้ปฏิบัติงานต้องมีความเข้าใจถึงความสำคัญและความจำเป็นในการ ดำเนินงานตามแผนนั้นๆ

การปฏิบัติตามแผนที่จะทำให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาระหว่างหน่วยงานประสบ ผลสำเร็จจะต้องดำเนินการบูรณาการร่วมกัน ตั้งแต่ขั้นตอนการสำรวจที่รกร้างว่างเปล่า การติดตามหา เจ้าของ การประชุมคณะทำงานและเครือข่ายการทำแนวกันไฟการประเมินผล

C = Check หมายถึง การตรวจสอบดูว่าเมื่อปฏิบัติงานตามแผนหรือการแก้ปัญหาตาม แผนแล้ว ผลลัพธ์เป็นอย่างไร สภาพปัญหาได้รับการแก้ไขตรงตามเป้าหมายที่ตั้งใจหรือไม่ ซึ่งการไม่ ประสบผลสำเร็จอาจจะเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น ไม่ปฏิบัติตามแผน ความไม่เหมาะสมของแผน หรือการเลือกใช้เทคนิคที่ไม่เหมาะสม หากไม่เป็นไปตามแผนอาจจะต้องมีการปรับแผนใหม่ แต่หากแผน นั้นใช้งานได้ดีก็ถือปฏิบัติต่อไป

การตรวจสอบโครงการแก้ไขปัญหาระหว่างหน่วยงานว่าประสบผลสำเร็จหรือไม่ นั้น จะต้องกลับไปตรวจสอบว่าได้ดำเนินการตามแผนที่วางไว้หรือขั้นตอนการปฏิบัติได้ดำเนินการตามขั้นตอน หรือไม่ เช่น เป้าหมายจะต้องมีการสร้างเครือข่ายและการลดพื้นที่รกร้างว่างเปล่า สามารถดำเนินการได้ หรือไม่

A = Action หมายถึง การดำเนินการให้เหมาะสม เป็นการกระทำภายหลังที่ กระบวนการ ๓ ขั้นตอนตามวงจรได้ดำเนินการเสร็จแล้ว ขั้นตอนนี้เป็นการนำเอาผลจากขั้นการ ตรวจสอบ (c) มาดำเนินการให้เหมาะสมต่อไป

การดำเนินการให้มีความเหมาะสมเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาระหว่างหน่วยงานที่ ดำเนินการไปแล้ว สามารถนำกลับมาดำเนินการใหม่ให้เกิดการมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๕.๓ หลักการบริหารด้วย ๔ M เป็นทฤษฎีการบริหารโครงการที่จะต้องคำนึงถึง ๔ องค์ประกอบ คือ

๑. Man หรือ คน = การบริหารกำลังคนจะใช้คนอย่างไร ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลกับงานให้มากที่สุด การที่จะทำให้เครือข่ายแก้ไขปัญหาระหว่างหน่วยงานในพื้นที่เขต คลองสามวา ประสบผลสำเร็จได้นั้น คนถือว่าสำคัญที่สุดเริ่มตั้งแต่ผู้อำนวยการเขต ผู้ช่วยผู้อำนวยการ เขต หัวหน้าฝ่ายทุกฝ่าย เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นคณะทำงานจะต้องช่วยกันดำเนินการ และ สร้างเครือข่ายให้มีส่วนร่วมในการบูรณาการร่วมกันทั้งเครือข่ายภาครัฐ เครือข่ายภาคเอกชน การ มอบหมายหน้าที่ตามคำสั่งสำนักงานเขตคลองสามวา ที่มีการมอบหมายหน้าที่อย่างชัดเจนและตรงกับ ภารกิจที่รับผิดชอบ ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับการวางแผนคนด้วย

๒. Money หรือ เงิน = การบริหารเงินจะจัดสรรเงินอย่างไร ให้ใช้จ่ายต้นทุน น้อยที่สุดและให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล การดำเนินการกับเครือข่ายแก้ไขปัญหาระหว่าง เปลา่เงินงบประมาณของกรุงเทพมหานครถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องผลักดันงบประมาณใน การแก้ไขปัญห เช่น ค่าน้ำมันเครื่องจักรกลในการการทำแนวกันไฟ ค่าวัสดุสิ้นเปลือง เป็นต้น

๓. Materials หรือ วัสดุคิบ = การบริหารวัสดุในการดำเนินงานว่าจะทำ อย่างไรให้สิ้นเปลืองน้อยที่สุด หรือเกิดประโยชน์สูงสุด ภายใต้ข้อจำกัดของวัสดุอุปกรณ์ที่ กรุงเทพมหานครมี เช่น ฝ่ายโยธา และฝ่ายรักษาความสะอาดฯ มีเจ้าหน้าที่และวัสดุอุปกรณ์ และ เครื่องจักรก็สามารถนำมาทำแนวกันไฟได้โดยอาศัยเครือข่ายภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำ แนวกันไฟ หรือขอความร่วมมือ เจ้าของที่ดินรกร้างว่างเปล่าให้ปรับปรุงพัฒนาที่ดินของตนเอง

๔. Management หรือ การจัดการ = การจัดการ คือ กระบวนการจัดการ บริหารควบคุมเพื่อให้งานทั้งหมดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มที่

การจัดการกับกระบวนการทั้งหมด ตั้งแต่การสำรวจที่รกร้างว่างเปล่า การสร้าง เครือข่ายการทำแนวกันไฟ การติดตามและประเมินผลผู้บริหารเขต คณะทำงาน จะต้องบริหารจัดการ ทุกขั้นตอนในจริงจัง และต่อเนื่อง เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดกับพนักงานและการแก้ไขปัญหา ดังกล่าวจะเกิดความยั่งยืน

๕.๔ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร (SWOT)

นายฮัมเบิร์ตตัน ได้กล่าวไว้ว่า แนวโน้มการพัฒนาการศึกษาให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการ โดยแนวโน้มการพัฒนา การศึกษา ขององค์กร ต้องมีความเป็นไปได้ในการ พัฒนา ตามเงื่อนไขข้อจำกัด และองค์ประกอบ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษา ซึ่งได้แก่ นโยบายในการ จัดการศึกษาของหน่วยงาน รูปแบบการบริหารงานขององค์กรและปัจจัยที่เกี่ยวข้องอื่นๆ โดยต้อง วิเคราะห์ถึงผลกระทบที่เกิดจากปัจจัยต่างๆ ที่เรียกว่า Swot Analysis

- จุดแข็ง (S-Strength) เป็นสภาพแวดล้อมภายในองค์กร หมายถึง จุดเด่น หรือข้อ ได้เปรียบขององค์กรที่ควรนำไปใช้ในการพัฒนาและควรดำรงไว้เพื่อสร้างความเข้มแข็งขององค์กร

- จุดอ่อน (W-Weakness) เป็นสภาพแวดล้อมภายในองค์กร หมายถึง จุดด้อย หรือข้อ เสียเปรียบขององค์กรที่ควรปรับปรุงหรือขจัดให้หมดไปอันจะเป็นประโยชน์แก่องค์กร

- โอกาส (O-Opportunity) เป็นสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร หมายถึง ปัจจัยเชิง บวกทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ส่งผลให้การทำงานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายอย่างมี ประสิทธิภาพ

- อุปสรรค (T-Threat) เป็นสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร หมายถึง ปัจจัยเชิงลบที่ ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งองค์กรจะต้องหลีกเลี่ยงหรือปรับสภาพองค์กรให้มีความเข้มแข็ง แข็งแรงพร้อมที่จะรับแรงกระแทกนั้นได้

ประโยชน์ของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน องค์กร จะช่วยให้เข้าใจได้ว่าปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างไรจุดแข็งของ องค์กรจะเป็นความสามารถภายในที่ถูกใช้ประโยชน์เพื่อการบรรลุเป้าหมาย ในขณะที่จุดอ่อนของ องค์กรจะเป็นคุณลักษณะภายในที่อาจจะทำลายผลการดำเนินงาน โอกาสทางสภาพแวดล้อมจะเป็น สถานการณ์ที่ให้โอกาสเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร อุปสรรคทางสภาพแวดล้อมจะเป็น สถานการณ์ที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ผลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมนี้จะใช้เป็น แนวทางในการพัฒนาไปในทางที่เหมาะสม

ขั้นตอน/วิธีการดำเนินการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม จะครอบคลุมขอบเขตของปัจจัยที่กว้างด้วยการระบุจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคขององค์กร ทำให้มีข้อมูลในการกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายที่จะถูกสร้างขึ้นมาบนจุดแข็งขององค์กร และแสวงหาประโยชน์จากโอกาสทางสภาพแวดล้อม และสามารถกำหนดกลยุทธ์ที่มุ่งเอาชนะอุปสรรคทางสภาพแวดล้อมหรือลดจุดอ่อนขององค์กรให้มึน้อยที่สุดได้ ภายใต้การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมนั้น จะต้องวิเคราะห์ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร โดยมีขั้นตอน ดังนี้

หลักการ วิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน	หลักการ วิเคราะห์โอกาสและอุปสรรค
๑. การวิเคราะห์ตามสายงาน ๒. การวิเคราะห์ตามหลัก ๒S-๔M <ul style="list-style-type: none"> - โครงการขององค์กร (Structure) - ระบบการบริการ (Services) - บุคลากร (Man) - วัสดุเครื่องมือและอุปกรณ์ (Material) - การเงิน (Money) - การบริหารจัดการ (Management) 	๑. การวิเคราะห์สภาพสังคม กระแสสังคม ประชากร ๒. ความชัดเจนของระเบียบ กฎหมาย นโยบาย ข้อบังคับ ๓. สภาพเศรษฐกิจ งบประมาณขององค์กร ๔. การเมือง การเปลี่ยนแปลงของรัฐบาล ๕. การลงทุนด้านเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนา ๖. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กร (SWOT) ของฝ่ายเทคนิคด้านการแก้ไขปัญหาก็รกร้างว่างเปล่า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ปรากฏผล ดังนี้

จุดแข็ง Strengths	จุดอ่อน Weakness
๑. มีพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ๒. บุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีช่วยสนับสนุนการทำงาน ๓. เจ้าหน้าที่เทศกิจกรุงเทพมหานคร มีการฝึกอบรมระเบียบวินัย ทดสอบสมรรถนะทางร่างกาย ๔. เจ้าหน้าที่เทศกิจกรุงเทพมหานคร มีการฝึกอบรมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน	๑. มีการแก้ไขพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ทำให้เจ้าหน้าที่เทศกิจกรุงเทพมหานครไม่ได้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ จึงทำให้อำนาจหน้าที่ในการบังคับการตามกฎหมายลดลง ๒. เจ้าหน้าที่อาศัยช่องว่างของกฎหมายไม่ปฏิบัติหน้าที่ ส่วนประชาชนอาศัยช่องว่างทางกฎหมายในการกระทำความผิด ๓. กำลังเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อภารกิจงานที่เพิ่มขึ้น ๔. สภาพพื้นที่ในแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน ทำให้เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ๕. ผู้บังคับบัญชามอบหมายงานเจ้าหน้าที่ไม่ตรงกับคุณลักษณะเฉพาะตำแหน่งทำให้ทำงานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ

โอกาส Opportunities	อุปสรรค Threats
<p>๑. ความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ทำให้ยุทธศาสตร์การพัฒนากรุงเทพมหานครสามารถสนองต่อความต้องการของประชาชนได้</p> <p>๒. แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๑ -๒๕๖๕) ด้านที่ ๑ มหานครปลอดภัย มิติที่ ๑.๒ ปลอดภัยอาชญากรรมและยาเสพติด เป้าหมายที่ ๑.๒.๑ ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน</p> <p>๓. นโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ๕ นโยบายทันใจ ในนโยบายที่ ๓ ปลอดภัย (Community) : ชีวิตปลอดภัย ทรัพย์สินปลอดภัย ชุมชนและสังคมปลอดภัย ข้อ ๕๔ เปลี่ยนพื้นที่เปลี่ยนให้เป็นพื้นที่โปร่งต้วจรรยาอาชญากรรม ลดปัญหาลพิษและอัคคีภัย</p> <p>๔. การกิจของสำนักงานเขตให้ความสำคัญด้านการพัฒนางานสู่การวิจัยต่อเนื่อง ตอบรับกับนโยบายของผู้บริหาร</p>	<p>๑. ระเบียบมิได้กำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน</p> <p>๒. นโยบายลดจำนวนบุคลากร ทำให้บุคลากรไม่เพียงพอและเหมาะสม</p> <p>๓. ระเบียบกฎหมายที่ลดบทบาทอำนาจของเจ้าหน้าที่</p> <p>๔. ระเบียบปฏิบัติของระเบียบแบบแผนของทางราชการยังไม่สนองตอบเทคโนโลยีในยุคไทยแลนด์ ๔.๐</p> <p>๕. วัฒนธรรมการปฏิบัติของราชการที่ยึดหลักอาวุโสและสายงานบังคับบัญชา</p> <p>๖. ระบบราชการที่ยังมีระบบอุปถัมภ์ในองค์กร</p>

จากตารางวิเคราะห์สภาพแวดล้อมฯ ดังกล่าว สรุปได้ว่า ฝ่ายเทคนิคมีจุดแข็ง คือ บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ และมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีช่วยสนับสนุนการทำงาน และเจ้าหน้าที่มีระเบียบวินัย มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงมีการทดสอบสมรรถภาพทางร่างกายเป็นประจำ ในขณะที่จุดอ่อนปัจจุบันเจ้าหน้าที่เทคนิคไม่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ทำให้เกิดช่องว่างในการใช้อำนาจหน้าที่ในการบังคับตามกฎหมายและเจ้าหน้าที่อาศัยช่องว่างของกฎหมายที่จะไม่ปฏิบัติงานด้านการบังคับการ ส่วนประชาชนอาศัยช่องว่างของกฎหมายในการทำจะกระทำการฝ่าฝืนกฎหมาย ตลอดจนบุคลากรไม่เพียงพอ มีภาระงานหลายด้านทำให้การทำงานไม่มีประสิทธิภาพและขาดความต่อเนื่อง

๖. กรอบแนวทางการดำเนินการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

๖.๑ แต่งตั้งคณะทำงานดำเนินโครงการฯ

๖.๒ คณะทำงานสำรวจพื้นที่ที่รกร้างว่างเปล่าที่มีสภาพเสื่อมเสียจะเกิดไฟไหม้หญ้า/ขยะได้ พื้นที่ที่เคยเกิดเหตุไฟไหม้หญ้า/ขยะในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา และตรวจสอบข้อมูลเจ้าของหรือผู้ครอบครองพื้นที่รกร้างว่างเปล่าเพื่อประสานแจ้งปรับสภาพพื้นที่

๖.๓ ประชุมคณะทำงาน พร้อมเชิญเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน เพื่อชี้แจงสร้างความเข้าใจและร่วมกันหาวิธีแก้ไขปัญหา อาทิเช่น

- ฝ่ายเทคนิคและฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ตรวจสอบแปลนที่ดินที่รกร้างและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อทำแนวกันไฟ

- ฝ่ายรายได้ตรวจสอบข้อมูลเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่รกร้างว่างเปล่าแล้วส่งข้อมูลให้ฝ่ายเทคนิคดำเนินการทำหนังสือแจ้งเจ้าของหรือผู้ครอบครองพื้นที่รกร้างว่างเปล่า ประสานแจ้งปรับสภาพพื้นที่และเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยง

- ฝ่ายเทคนิคทำหนังสือขอความร่วมมือเจ้าของที่ดินรกร้างว่างเปล่า โดยแจ้งข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ เพื่อแจ้งให้เจ้าของที่ดินได้รับทราบแนวทางการแก้ไขปัญหาที่รกร้างว่างเปล่า และบทลงโทษที่เกี่ยวข้อง

- ฝ่ายโยธาและฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ ทำแนวกันไฟและทำแนวรั้วชั่วคราว เพื่อป้องกันการทิ้งขยะและติดป้ายประกาศห้ามทิ้งขยะ

- ฝ่ายปกครอง ประสานสถานีดับเพลิงในพื้นที่และ อปพร. เพื่อเข้าร่วมโครงการ หรือพูดคุยในการกำหนดมาตรการจัดเบค้ำพื้นที่กับเจ้าของ/ผู้ครอบครอง รวมทั้งประสานสถานีดับเพลิงลงพื้นที่ตรวจตรา เฝ้าระวังการเกิดอัคคีภัยและตรวจสอบความพร้อมในการรับมือกับอัคคีภัยในชุมชน สถานประกอบการ ร้านอาหาร และอาคารประเภทต่าง ๆ

- ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม ประสานคณะกรรมการชุมชน และชุมชน เข้าร่วมเครือข่ายแก้ไขปัญหาไฟไหม้ในที่รกร้าง เพื่อเฝ้าระวังพื้นที่จุดเสี่ยงและแจ้งเหตุให้เจ้าหน้าที่ทราบหากมีผู้จุดไฟหรือลักลอบเผาขยะ

- ฝ่ายเทคนิคและฝ่ายรักษาความสะอาด ควบคุม/จัดทำมาตรการ ทำการตรวจตรา และตรวจสอบไม่ให้เกิดการลักลอบทิ้งขยะมีพิษ/สารเคมีในพื้นที่รกร้างว่างเปล่าและพื้นที่เสี่ยง

- เจ้าของที่ดินหรือผู้ครอบครองจะต้องดูแลรักษาที่ดินของตนไม่ให้รกร้าง สร้างรั้วกันหรือทำแนวกันไฟ

๖.๔ จัดตั้งเครือข่ายระหว่างสำนักงานเขตคลองสามวา หน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชน และภาคประชาชนในพื้นที่เขตคลองสามวาเพื่อพัฒนาพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟไหม้ในที่รกร้าง ดังนี้

ภาครัฐ ได้แก่ หน่วยงานภายในของสำนักงานเขต ฝ่ายปกครอง ฝ่ายโยธา ฝ่ายรายได้ ฝ่ายรักษาความสะอาดฯ ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ หน่วยงานภายนอก เช่น สถานีดับเพลิง หน่วยทหารในสถานีตำรวจนครในพื้นที่

ภาคเอกชน ได้แก่ มูลนิธิ โรงเรียนเอกชน บริษัทเอกชน ห้างร้านต่างๆ

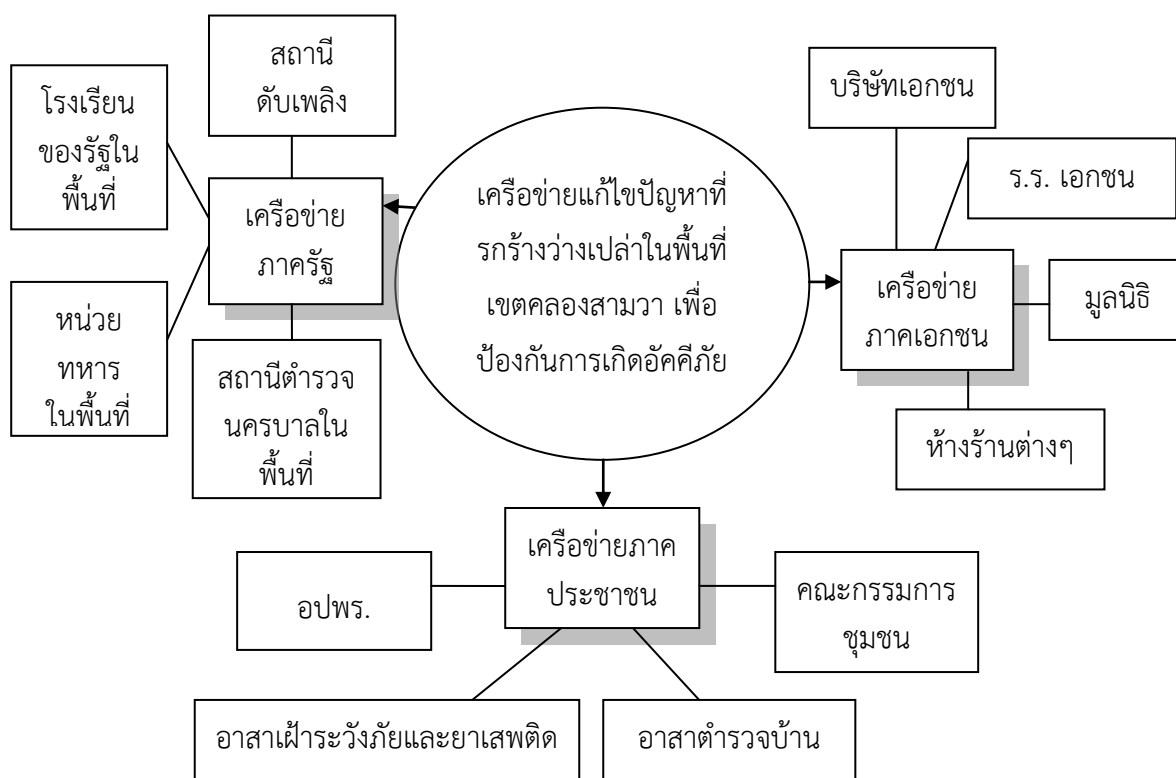
ภาคประชาชน ได้แก่ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ประชาชนในบริเวณพื้นที่เป้าหมายเจ้าของที่ดินกลุ่มเป้าหมายจำนวน ๑๕ แห่ง และที่ดินรกร้างใหม่ จำนวน ๕ แปลงในปิงปิงประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และบ้านเรือนใกล้เคียงพื้นที่กลุ่มเป้าหมาย

๖.๕ ประชุมเครือข่าย เพื่อชี้แจงคณะกรรมการชุมชน อาสาเฝ้าระวังภัยและยาเสพติด อาสาตำรวจบ้าน การดำเนินการตามมาตรการทางกฎหมาย และมาตรการทางภาษีที่สามารถนำมาบังคับใช้ และชักชวนแนวทางการป้องกันและแก้ไขเมื่อเกิดเหตุการณ์ และติดตามผลการดำเนินงาน

๖.๖ ดำเนินการการจัดการพื้นที่เสี่ยงตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ได้แก่

- ปรับปรุงภูมิทัศน์ในจุดเสี่ยง
- ทำแนวกันไฟ
- ดำเนินการจับปรับบังคับใช้กฎหมายตามอำนาจหน้าที่สำนักงานเขต

๖.๗ ประเมินผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งสำรวจความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมเครือข่าย และรายงานผลจำนวนการเกิดอัคคีภัยเพื่อเปรียบเทียบกับสถิติของการเกิดอัคคีภัยในช่วงเวลาที่ผ่านมา พร้อมทั้งรายงานให้ผู้อำนวยความสะดวกเขตทราบทุก ๓ เดือน

๗. ระยะเวลาดำเนินการ

๗.๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๑ ถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๒

๗.๒ การทำแนวกันไฟต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๒ เพื่อ ป้องกันปัญหาในฤดูแล้ง

๒. จำนวนครั้งของการประชุมเครือข่ายเพื่อติดตามผลไม่น้อยกว่า ๒ ครั้ง

๓. ร้อยละ ๙๐ ของพื้นที่รกร้างว่างเปล่า มีการทำแนวกันไฟป้องกันไฟไหม้ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๒

๔. จำนวนการเกิดเหตุไฟไหม้หญ้า/ขยะพื้นที่รกร้างว่างเปล่าในพื้นที่เขตคลองสามวา ลดลงร้อยละ ๒๐ เมื่อเทียบกับสถิติเดิม ๓ ปีย้อนหลัง

ด้านประสิทธิผล

๑. ประชาชนได้รับความปลอดภัยจากเหตุไฟไหม้บ้านเรือนและทรัพย์สินเพิ่มขึ้น

๒. ไม่มีผู้เสียชีวิตหรือได้รับบาดเจ็บในพื้นที่รกร้างว่างเปล่าเป้าหมายจากเหตุไฟไหม้

- ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเกิดไฟไหม้ในพื้นที่รกร้างว่างเปล่าไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐

๙.๒ วิธีการประเมินผล

- ประเมินจากทะเบียนข้อมูลสถิติเครือข่าย หนังสือเชิญเข้าร่วมเครือข่ายและรายงานการประชุมเครือข่าย

- ประเมินจากรายงานการประชุม

- วัดจากหลักฐานในการจัดทำแนวกันไฟเป็นภาพถ่ายหนังสือรายงานผลการจัดทำแนวกันไฟ

- ประเมินตามสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\frac{\text{จำนวนเหตุไฟไหม้ ๓ ปีย้อนหลัง} - \text{จำนวนเหตุไฟไหม้ ปี ๒๕๖๒}}{\text{จำนวนเหตุไฟไหม้ ๓ ปีย้อนหลัง}} \times ๑๐๐ = \geq 20$$

๑๐. ข้อเสนอแนะ

ผู้จัดทำรายงานการศึกษาเห็นว่า การแก้ไขปัญหาที่รกร้างว่างเปล่าที่เจ้าของไม่พัฒนาปรับปรุงพื้นที่ปล่อยให้หญ้า วัชพืชขึ้น และมีการนำขยะไปทิ้งจนเป็นสาเหตุทำให้เกิดไฟไหม้หญ้าจนลุกลามสร้างความเสียหายมากมาย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องบูรณาการร่วมกันของภาครัฐและภาคเอกชนมาในรูปแบบเครือข่ายป้องกันและแก้ไขปัญหา และควรมีมาตรการทางภาษีสำหรับเจ้าของที่ดินปล่อยที่ดินรกร้างไว้โดยการนำมามาตรการทางด้านภาษีมาบังคับใช้ ให้ดำเนินการตามแนวทางของสำนักการคลัง โดยให้เจ้าของที่ดินเสียภาษีบำรุงท้องที่เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเท่า กรณีทิ้งที่ดินไว้ว่างเปล่าหรือไม่ได้ทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพของที่ดิน